

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE
DE RAAD

ZITTING 2020-2021

29 SEPTEMBER 2020

INTERPELLATIE EN VRAGEN OM UITLEG

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin
van dinsdag 29 september 2020

INTEGRAAL VERSLAG

Hebben aan de werkzaamheden deelgenomen:

Vaste leden: mevrouw Carla Dejonghe, voorzitter, mevrouw Els Rochette, mevrouw Cieltje Van Achter

Andere leden: de heer Jan Busselen, de heer Dominiek Lootens-Stael, mevrouw Khadija Zamouri

Verontschuldigd: de heer Juan Benjumea Moreno

INHOUD

1. Interpellatie (R.v.O., art. 61)

- Interpellatie van de heer Jan Busselen tot mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, met betrekking tot het gebrek aan ondersteuning voor mensen met een beperking

2. Vragen om uitleg (R.v.O., art. 59)

- Vraag om uitleg van mevrouw Khadija Zamouri aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, over het suïcidepreventiebeleid
- Vraag om uitleg van mevrouw Cielkje Van Achter aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende de initiatieven inzake het terugdringen van intrafamiliaal/huiselijk geweld
- Vraag om uitleg van de heer Dominiek Lootens-Stael aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende de ondersteuning van thuiswonende senioren
- Vraag om uitleg van mevrouw Els Rochette aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, met betrekking tot voedselarmoede in Brussel

3. Regeling van de werkzaamheden

1. Interpellatie (R.v.O., art. 61)

Interpellatie van de heer Jan Busselen tot mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, met betrekking tot het gebrek aan ondersteuning voor mensen met een beperking

De heer Jan Busselen (PVDA): Op 28 augustus 2020 konden we lezen in *Bruzz* dat 153 mensen met een beperking op de wachtlijst staan voor een persoonsvolgend budget in Brussel. Sommigen wachten al 19 jaar. We vernemen dat de aanvraag voor een dergelijk budget gemakkelijk 2 jaar in beslag neemt, maar daarmee is de kous niet af. Pas dan komt men terecht in prioriteitengroep 1, 2 of 3. In Brussel betekent dit dat men al gauw 3, 4 of zelfs 19 jaar wacht. In het artikel konden we lezen: *“De laatste groep is de grootste: de eerstvolgende in de wachtrij die het budget waarop hij al jaren recht heeft effectief in ontvangst zal kunnen nemen, wacht al sinds 2001.”*

Het is heel pijnlijk om vast te stellen dat Vlaanderen op die manier omgaat met mensen met een beperking. Ook in Vlaanderen is de zorg voor de zwaksten zeer gering. Daar staan namelijk 16.000 mensen op de wachtlijst. Opvallend is echter dat mensen met een beperking in Brussel in verhouding tot Vlaanderen ongeveer 4 keer minder kans hebben op een persoonsvolgend budget van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH). In Brussel hebben 330 personen met een handicap een persoonsvolgend budget van het VAPH ontvangen. In Vlaanderen zijn dat er 25.694. Mochten er minder mensen met een beperking in Brussel zijn, dan had dit lage cijfer aanvragen nog verklaard kunnen worden, maar volgens de heer Sjoert Holtackers van het Brussels Kenniscentrum Welzijn, Wonen, Zorg zijn er in Brussel in verhouding net meer personen die een ernstige beperking hebben door een aandoening.

Hij geeft volgende elementen mee die aangeven waarom de huidige aanvraagprocedure niet werkt. Ik citeer: *“Hoe hoger opgeleid en hoe economisch weerbaarder je omgeving, hoe beter gewapend je als persoon met een beperking bent om die ingewikkelde procedures vol te houden en te doorlopen. Maar 40% van de Brusselse bevolking leeft onder de armoederisicogrens.”* Het besluit is dus dat de huidige procedures sociaal onrechtvaardig zijn.

Een tweede obstakel voor een aanvraag bij het VAPH is de taal. Je moet bijvoorbeeld kunnen bewijzen dat je een handicap hebt. Veel diagnostische testen voor verstandelijke beperkingen zijn in het Nederlands opgesteld. Vaak volgt het antwoord: “We kunnen niet oordelen dat het om een verstandelijke beperking gaat, want het zou ook een taalachterstand kunnen zijn.” Er is dus geen taalondersteuning om de juiste diagnose te stellen.

Een groeiende groep mensen kan terugvallen op rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH), een laag budget waarmee acute korte interventies kunnen gebeuren, beperkt in de tijd. Maar ook daar ontstaan er wachtlijsten en kan men zich afvragen of het de noden dekt.

In het Bestuursakkoord van de VGC wordt vaak herhaald dat “Brussel is wat we delen”. We lezen daarin het volgende: *“De afgelopen legislatuur zette de Vlaamse Gemeenschap belangrijke stappen in de richting van een vermaatschappelijking van de zorg. Het duidelijkst zien we die beweging bij de zorg voor personen met een handicap. De nieuwe Vlaamse decreten hebben ook een grote impact op het Brusselse zorglandschap.”*

Ik vraag me oprecht af wat die impact dan juist is? Stapte de collegevoorzitter in dit College wetende dat die impact blijkbaar een chronisch tekort aan aanbod blijft onderhouden? Wat is

de langetermijnvisie van de VGC om deze problematiek aan te pakken en te verkleinen? Hebt u zicht op het totaal aantal mensen met een handicap en wat de verdeling is onder de verschillende prioriteitengroepen? Bestaat er een inventaris van het totaal aantal mensen met een handicap in Brussel? Als dat niet het geval is, bent u bereid om zo'n inventaris te maken?

Wat is de geraamde kost om personen op de huidige wachtlijst toegang te geven tot een persoonsvolgend budget? Hoeveel mensen krijgen RTH? Hoeveel bedraagt de RTH en welke oplossing biedt dit voor mensen?

Wordt de Brusselnorm wat betreft zorg voor mensen met een handicap gehaald? Heeft de collegevoorzitter al aangeklopt bij Vlaams minister van Welzijn, de heer Wouter Beke om te overleggen hoe dit probleem kan worden aangepakt?

Mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA): Ik wens tussen te komen op dit belangrijke thema rond zorg voor mensen met een handicap of een beperking in ons gewest. De heer Jan Busselen richtte zijn vragen voornamelijk op het 'rugzakje' waarop mensen moeten wachten. Dat is natuurlijk een belangrijk aspect. Ik zou willen weten of de collegevoorzitter zicht heeft op de aanbodzijde. Zijn er voldoende voorzieningen waar mensen met een beperking terecht kunnen in Brussel? Krijgen zij dienstverlening op hun maat? Is er een voldoende groot Nederlandstalig aanbod? Wordt daarrond gewerkt? Wat is uw visie daarop?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Het Vlaams decreet over de persoonsgebonden financiering regelt voor zowel Vlamingen als Brusselaars hoe mensen met een zorg- of ondersteuningsvraag worden geholpen. Veel van wat ik zal aanhalen valt onder de bevoegdheid van de Vlaamse overheid. De VGC voert een flankerend beleid. Ik zal dus enkele toelichtingen geven, maar ik wil er wel op wijzen dat het niet noodzakelijk de keuze van de VGC is om op die manier te handelen.

Het decreet dat in 2014 werd ingevoerd heeft een grote impact op het beleid inzake personen met een handicap. Dit heeft ook impact op het Brusselse zorglandschap. De heer Jan Busselen vroeg zich af wat die impact van de persoonsvolgende financiering in Brussel inhoudt. Het is de Vlaamse Gemeenschap die bevoegd is voor de organisatie van de sector voor personen met een handicap en dus ook voor de zorgbudgetten voor personen met een beperking. Ik wil graag wat dieper ingaan op de vraag van de heer Jan Busselen over de impact van de persoonsvolgende financiering (PVF) in Brussel, omdat dit echt een belangrijk thema is. Ik zal een aantal evoluties schetsen in het Vlaamse beleid en hoe we vanuit de VGC inzetten op de inclusie van personen met een handicap. Er is de laatste jaren veel in transitie geweest.

We moeten enkele belangrijke zaken weten over het PVF-decreet. Ten eerste wordt er een onderscheid gemaakt tussen rechtstreeks toegankelijke hulp en niet-rechtstreeks toegankelijke hulp. Inzake rechtstreeks toegankelijke hulp spreken we over handicapspecifieke ondersteuning, zoals ambulante of mobiele thuisbegeleiding of dagopvang. Bij de rechtstreeks toegankelijke hulp wordt de aanbieder door de Vlaamse overheid gefinancierd. Dit gaat dus om organisatiefinanciering. Om gebruik te maken van dit aanbod hoeft je als gebruiker geen VAPH-erkenning te hebben.

Daarnaast is er de niet-rechtstreeks toegankelijke hulp. Dit is handicapspecifieke hulp voor personen met een erkende handicap voor wie intensieve ondersteuning noodzakelijk is. Om gebruik te maken van dit aanbod moet je een persoonsvolgend budget hebben. Het persoonsvolgend budget is bedoeld voor personen met een intensieve of zware

ondersteuningsnood. Die ondersteuningsnood wordt weerspiegeld in de verschillende beschikbare budgethoogtes.

Verder voerde het decreet een basisondersteuningsbudget (BOB) in. Dit is een forfaitair bedrag voor mensen met een erkende handicap, maar met beperkte ondersteuningsnood. Het BOB is een vast bedrag van 300 euro per maand en wordt door de zorgkassen uitbetaald. De bedoeling is dat mensen hiermee een beperkte ondersteuningsvraag kunnen afdekken. Wie een grote ondersteuningsvraag heeft, kan via het persoonsvolgend budget terecht bij de niet-rechtstreeks toegankelijke hulp.

Als mij dus wordt gevraagd naar de impact van de persoonsvolgende financiering, dan focus ik voornamelijk op het luik rond de niet-rechtstreeks toegankelijke hulp en persoonsvolgende budgetten. De andere vormen van ondersteuning zijn er uiteraard ook.

De omschakeling van organisatiegebonden financiering naar persoonsgebonden financiering heeft een aantal gevolgen. Ten eerste zijn er de gevolgen voor de toegankelijkheid. Een deel van het aanbod is niet-rechtstreeks toegankelijk geworden en kan enkel worden aangesproken via een persoonsvolgend budget. Men moet dus eigenlijk een 'ticket' hebben om daartoe toegang te krijgen. Hier werd een soort drempel ingebouwd. Het Vlaams beleid voor personen met een handicap gaat uit van persoonsvolgende financiering. Zij geven dus een rugzakje aan mensen. Het model van de GGC en de Cocof volgt nog steeds een organisatiefinanciering, waarbij budgetten aan organisaties worden toegekend. Personen met een handicap in Brussel worden daardoor met 2 verschillende systemen geconfronteerd. Die systemen zijn niet gemakkelijk op elkaar af te stemmen. Door het lossen van de centrale wachtlijst en een wachtlijst per prioriteitengroep aan te leggen, werd de vroegere Brusselnorm gelost. Voorheen was er een voorafname voor Brussel. Dit werd in de praktijk niet behaald, maar men had tenminste nog het engagement. Doordat men nu per prioriteitengroep een wachtlijst heeft, is die voorafname weggevallen. Een aantal factoren hebben impact op het terrein en bemoeilijken de situatie.

De VGC is niet bevoegd voor de erkenning van personen met een handicap of de voorzieningen. De VGC voert wel een flankerend beleid ten aanzien van organisaties. We proberen een beleid te voeren op maat van de Brusselse grootstedelijke context. Naast het Vlaamse beleid, waardoor het grote kader wordt bepaald, zorgt de VGC voor cofinanciering van bouwprojecten van VAPH-erkende voorzieningen in Brussel. We subsidiëren projecten en initiatieven die gericht zijn op de maatschappelijke inclusie, toegang tot zorg en ondersteuning van personen met een beperking, zowel vanuit de projectmiddelen voor personen met een beperking als vanuit ons jeugdhulpbeleid. We ondersteunen het Brussels Regionaal Overleg Gehandicaptenzorg (BROG). Dit is het overlegplatform van de Vlaamse erkende initiatieven voor personen met een handicap en hun samenwerkingspartners.

We kenden bij het begin van de legislatuur, in oktober 2019, een onderzoeksopdracht toe aan het Kenniscentrum Welzijn, Wonen, Zorg (WWZ) om een situatieanalyse over zorg en ondersteuning van Brusselaars met een beperking te maken. Er worden cijfers opgevraagd over de erkenningen en het aanbod bij de verschillende bevoegde overheden. Daarnaast wil het onderzoek een beeld schetsen van het zorg- en ondersteuningslandschap. Dit zijn de 2 elementen waarnaar mevrouw Cieltje Van Achter vroeg. De studie gaat verder in op de evoluties in het Vlaams gesubsidieerde aanbod voor personen met een handicap en de impact van de persoonsvolgende financiering op dat handicapspecifieke aanbod in Brussel. Tot slot wil de situatieanalyse stilstaan bij de zorgnoden van Brusselse personen met een handicap of

personen met het vermoeden van een handicap. Het Kenniscentrum WWZ voert de studie uit in samenwerking met de Vrije Universiteit Brussel en de partners in het BROG. Het volledige onderzoek zal opgeleverd worden in juni 2021. Dit onderzoek is noodzakelijk, want de vorige situatieanalyse dateert van 2008. Enerzijds zijn onze cijfers redelijk verouderd, anderzijds is het landschap erg veranderd. De afgelopen jaren is het duidelijk geworden dat dit decreet een heel grote impact heeft in Brussel. We kunnen dit decreet niet zomaar kopiëren in Brussel. De analyse is echt nodig om ervoor te zorgen dat we op basis van de resultaten het gesprek kunnen aangaan met de Vlaams erkende diensten in Brussel en met de Vlaamse overheid. We willen het aanvullende VGC-beleid beter afstemmen op de specifieke Brusselse noden en we willen met Vlaanderen in dialoog gaan over de toepassing van het beleid in Brussel.

De VGC werkt samen met de Vlaamse overheid in het recent opgerichte projectteam ‘Persoonsvolgende financiering in Brussel’ binnen het VAPH. Dit is een ander initiatief dan de aangehaalde studie. Deze werkgroep heeft tot doel om de specifieke Brusselse knelpunten op te lijsten en beleidsvoorstellen te formuleren. We hopen dat we daardoor de situatie op het terrein kunnen verbeteren.

De heer Jan Busselen verwees naar het obstakel bij diagnostische tests. Hierbij willen we aangeven dat een doelstelling van het projectteam ‘Persoonsvolgende financiering in Brussel’ is om na te gaan hoe drempels in de aanvraagprocedure, die specifiek zijn voor Brussel, weggewerkt kunnen worden. De drempel met betrekking tot de diagnostische tests werd daarbij expliciet vernoemd.

De visie van de VGC op zorg focust sterk op een inclusieve samenleving en nabije zorg. We willen sterk inzetten op de toegang tot grondrechten. Ik zal de VGC-visie meteen ook concreter maken aan de hand van voorbeelden. De VGC trekt de kaart van inclusie. We willen dat Brusselaars, ook Brusselaars met een handicap, maximaal kunnen meedoen aan het maatschappelijke leven. De maatschappij heeft een handicap wanneer sommigen niet kunnen deelnemen. Dat is niet het probleem van die mensen zelf. Daarom zorgen we voor een breed toegankelijk aanbod in het onderwijs, de kinderopvang, de speelpleinen en het vrijetijdsaanbod. De weg is nog lang, maar we willen ervoor zorgen dat in al die aspecten inclusie een plaats krijgt.

Waar deelnemen aan het gewone aanbod niet haalbaar is, willen we zorgen voor een aanbod op maat. Zo ondersteunen we bijvoorbeeld projecten zoals “Toekan” of “TOOP”, 2 opvang- en vakantie-initiatieven op maat van kinderen en jongeren met een beperking. We hebben ook een mooi G-sportaanbod binnen de VGC en we zijn inrichtende macht van 2 BuSO-scholen. Daarnaast heeft de VGC met De Poolster een door het VAPH erkend centrum voor ambulante revalidatie. Het is zeker de moeite voor de commissieleden om dit centrum te bezoeken.

Vanuit de bevoegdheid Welzijn willen we Brusselaars met een handicap ondersteunen in het verkennen en het verkrijgen van hun rechten en toegang tot zorg. Daarom ondersteunen we bijvoorbeeld het BrAP, het Brussels Aanmeldingspunt voor Personen met een Beperking, dat Brusselaars informeert en begeleidt naar hulpverlening. Dit betreft zowel rechtstreeks toegankelijke hulp als diensten en instanties die kunnen helpen met erkenningen. Het BrAP vertrekt hierbij vanuit de ondersteuningsnoden en verwijst door naar zowel het aanbod en de erkenningsaanvragen van het VAPH, maar eveneens van de Franstalige PHARE, de GGC of de FOD Sociale Zekerheid. Op die manier proberen we Brusselaars de weg te tonen naar het aanbod dat het beste tegemoet komt aan hun noden.

Ik wil graag meegeven dat we deze legislatuur versterkte aandacht hebben voor de situatie van mantelzorgers. Dit zijn mensen die de zorg opnemen voor naasten. Door de opstart en de uitbreiding van een buitenschools aanbod en vakantieaanbod op maat van kinderen en jongeren met een handicap, zorgen we voor ondersteuning van de gezinnen. Onlangs werd een subsidie toegekend aan Magenta voor de opstart van een werking in Brussel. Magenta is er voor ouders van kinderen met een handicap of chronische ziekte en helpt hen een beter evenwicht te vinden tussen werk en zorg.

Om zicht te krijgen op het aantal personen met een handicap in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, baseren we ons op een aantal verschillende bronnen. We kunnen de cijfers van de FOD Sociale Zekerheid voor Vlaanderen en Brussel vergelijken. Daardoor stellen we vast dat 4,5% van de Brusselaars en 5% van de inwoners van het Vlaams Gewest een FOD-erkenning voor personen met een handicap hebben. In Brussel is er een lager percentage, waardoor we kunnen vermoeden dat er een onderrapportage is.

We kunnen ook de cijfers meedelen van het VAPH, die raadpleegbaar zijn op de website van het agentschap. Deze cijfers houden geen rekening met een eventuele onderdiagnose. Het gaat enkel om personen die de erkenningsprocedure hebben doorlopen en het bericht kregen dat ze recht hebben op een budget. Dat is eigenlijk al een sterke voorselectie. In 2019 waren er 330 Brusselaars met een persoonsvolgend budget. Dit komt overeen met 11,8 personen per 10.000 inwoners. Als we dat naast Vlaanderen plaatsen, dan zien we dat er daar 25.694 personen met een persoonsvolgend budget zijn. Dat zijn ongeveer 48,19 personen per 10.000 inwoners. Dit is dus een groot cijfer. Zelfs als we een Brusselnorm toepassen en het getal delen door 3, stellen we vast dat minder mensen in Brussel de weg vinden naar dit budget. Ik vind het moeilijk om de vergelijking te maken, want ook in Vlaanderen worden de wachtlijsten schrijnend. Het aantal mensen dat de weg vindt, is wellicht lager in Brussel. We vermoeden dat er een onderdiagnose is.

In 2019 waren er 153 Brusselaars aan het wachten op een persoonsvolgend budget. Dat stemt overeen met 5,47 personen per 10.000 inwoners. In het Vlaams Gewest zijn dat bijna 30 mensen per 10.000 inwoners. Van die 153 Brusselaars op de wachtlijst voor het persoonsvolgend budget, zitten er 32 in prioriteitengroep 1, 33 in prioriteitengroep 2 en 88 in prioriteitengroep 3.

In Vlaanderen hebben in 2019, 445 personen die op de wachtlijst stonden een persoonsvolgend budget ontvangen. In Brussel waren dat er 6. De meeste budgetten worden uitgekeerd naar aanleiding van een noodsituatie, een spoedprocedure of een zwaar verontrustende situatie. In de huidige situatie komen enkel mensen in een absolute crisis aan bod. In de echte wachtlijst zien we amper vooruitgang. In tegendeel, er komen steeds meer mensen bij. In Vlaanderen kwamen er 558 in een spoedsituatie aan bod in 2019. In Brussel waren dat er 8.

Zoals ik reeds aanhaalde is het Kenniscentrum bezig aan een uitgebreide situatieanalyse. Als die klaar is, kunnen we dieper op deze problematiek ingaan.

De heer Jan Busselen vroeg wat de kost is om de mensen op de wachtlijst toegang te geven tot een persoonsvolgend budget. Deze vraag stelt hij best aan Vlaams minister Wouter Beke. Het VAPH berekende in 2019 dat om de huidige wachtlijsten voor het persoonsvolgend budget van de Vlaamse overheid weg te werken er bovenop het huidige jaarbudget van 1,75 miljard euro nog 1,6 miljard euro nodig is. Zo zou de volledige wachtlijst in Vlaanderen en Brussel weg kunnen worden gewerkt en kan de jaarlijkse groei worden opgevangen.

Vorige week kondigde Vlaams minister Wouter Beke aan dat er bijkomende middelen worden vrijgemaakt. Ik hoop samen met u dat dit engagement wordt waargemaakt. Het budget voor 2020 zou stijgen van 1,7 miljard euro naar 2 miljard euro. Dit zal niet volstaan om de nood op te vangen. Ik hoop dat de Vlaamse overheid hier dus prioriteit aan geeft.

Er waren enkele vragen over het aantal mensen dat rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH) krijgt. Dit gaat over 362 mensen. Rechtstreeks toegankelijke hulp is geen budget, maar een aanbod. Het gaat om ondersteuning in de vorm van begeleiding, dagopvang of verblijf voor wie af en toe hulp nodig heeft. Voor het bekomen van rechtstreeks toegankelijke hulp is geen erkenning door het VAPH nodig. Wie er gebruik van wil maken kan rechtstreeks contact opnemen met een aanbieder. Of de aanvrager de gewenste ondersteuning kan krijgen, is afhankelijk van de beschikbare capaciteit van de aanbieder en het aantal RTH-punten dat aan de aanvrager werd toegekend. De ondersteuning die iemand kan krijgen, wordt uitgedrukt in punten. Een persoon met een handicap kan per kalenderjaar maximaal 8 RTH-punten besteden aan begeleiding, dagopvang of verblijf bij aanbieders van rechtstreeks toegankelijke hulp. Per gebruikte RTH-ondersteuning wordt een deel van de punten ingezet. Indien men boven dit aantal punten uitkomt, moet men naar de niet-rechtstreeks toegankelijke hulp, waarvoor een budget moet worden aangevraagd. Naast de RTH kan men een basisondersteuningsbudget krijgen van de Vlaamse overheid waarmee men zelf hulp kan bekostigen.

Voor de vragen over de cijfers rond de Brusselnorm wil ik het raadslid verwijzen naar het rapport van de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel (2018). Voor het beleid personen met een handicap is er een globaal cijfer. In 2017 werd 1,12% van de Vlaamse middelen besteed in Brussel. De Brusselnorm van 5% werd dus niet gehaald. Naast de 5%-norm is er nog de 30%-norm, die bepaalt dat 30% van de Brusselaars terecht zou moeten kunnen in het Vlaamse aanbod. Daar zitten we dus mijlenver af. Vlaanderen moet absoluut het engagement in Brussel stevig opkrikken. Deze kwestie zal op tafel komen in het projectteam 'Persoonsvolgende financiering in Brussel'. Het gaat hier dan zowel over de wachtlijsten, de toegang tot erkenning van personen met een handicap als over de mogelijke uitbreiding van het VAPH-aanbod in Brussel. We gaan er vanuit dat de situatieanalyse ons daarbij goed zal helpen.

De heer Jan Busselen (PVDA): Dit is heel veel informatie. Ik vraag mij af of iemand die op de wachtlijst staat hierdoor een beter zicht krijgt op zijn situatie op korte of lange termijn. Het is blijkbaar erg ingewikkeld.

Het College werkt wel samen met de Vlaamse Gemeenschap en biedt een flankerend beleid. Ik denk dat de collegevoorzitter in de meerderheid is gestapt vanuit het vertrouwen dat de partners de visie op een inclusieve samenleving ondersteunen. Als ik zie dat er eigenlijk 200 tot 300 miljoen euro vanuit Vlaanderen wordt geïnvesteerd, terwijl er eigenlijk 1,6 miljard euro nodig is, dan is dat niet het geval. Wanneer Vlaanderen 1,12% in plaats van 5% investeert, dan zie ik dat de collegevoorzitter werkt met een partner die niet denkt aan de meest kwetsbare personen in de samenleving. Ik vind dit problematisch. Dit wil zeggen dat de collegevoorzitter in een meerderheid is gestapt zonder te weten of bepaalde beloftes of visies kunnen worden gerealiseerd. De Vlaamse Gemeenschap zet belangrijke stappen inzake zorg. De collegevoorzitter herhaalt dat zij naar een inclusieve samenleving wil evolueren. Dit is het echter niet.

Toen ik deze vraag opstelde, bezocht ik een kennis die een kind heeft van mijn leeftijd, 38 jaar. Die persoon wordt bijna 70. Zij hebben gelukkig na 11 jaar een opvangplaats gevonden nabij Neufchâteau. Dit is vrij ver weg. In het weekend komt het kind langs. Ik heb hen toen bezocht

om te zien hoe het gaat. Het zwaar gehandicapte kind moest naar het toilet, dat zich op de eerste verdieping bevindt. De vader van 70 droeg zijn kind tot op de eerste verdieping. Ik startte daarvoor dus een gesprek en vroeg hem hoe het ging vooraleer zij opvang vonden. Toen gebeurde dit elke dag. Als we ons even in de plaats stellen van mensen die dagelijks moeten zorgen voor kinderen met een zware handicap, dan is dat eigenlijk verschrikkelijk. Hun leven is gehypothekeerd.

Ik stel ook vast dat er een onderdiagnose is. De initiatieven die nu nog worden genomen, waaronder het BrAP, komen niet tegemoet aan de noden van mensen die eigenlijk recht hebben op die bijpassing. Daar kan de collegevoorzitter wel stappen voor ondernemen. Zij kan ervoor zorgen dat het BrAP wel de middelen heeft om die mensen te gaan zoeken en om hen duidelijk te maken welke rechten zij hebben.

Er worden initiatieven ondernomen, zoals Toekan of TOOP, maar er zijn nog altijd veel gezinnen die een hele zomer- of wintervakantie thuis zitten met hun kind. Zij vinden effectief geen aanbod. Ik moet vaststellen dat dit model, waarbij deze materie over verschillende overheden wordt verdeeld, eigenlijk niet werkt. Het recht op sociale bijstand wordt slachtoffer van de fragmentering van die noden. Er moet meer worden geïnvesteerd. In dit geval moet dat vanuit Vlaanderen. Ik hoop dat de collegevoorzitter op de tafel klopt om ervoor te zorgen dat, daar waar de VGC flankerend beleid voert en structurele ondersteuning biedt, er meer middelen worden verkregen voor het BrAP om de specifieke noden op te sporen en na te gaan waar de mensen zitten die eigenlijk recht hebben op bijstand.

Mevrouw Cielte Van Achter (N-VA): Het antwoord van de collegevoorzitter was zeer verduidelijkend. Het is zinvol om dit thema meer te belichten. Het is uiteraard in het Vlaams Parlement dat dit thema wordt behandeld, terwijl de VGC het beleid flankiert. Ik ben blij dat de collegevoorzitter de tijd nam om breder in te gaan op deze materie. Iedereen ziet in hoe belangrijk het is dat we iets kunnen doen aan de wachtlijsten voor mensen met een handicap. Zowel aan de vraag- als aanbodzijde moeten de wachtlijsten korter. Ik kijk met veel ongeduld uit naar de studie die werd aangevraagd, waarbij de noden in kaart worden gebracht. Het is inderdaad een complex gegeven in Brussel, met enerzijds gesubsidieerde instellingen en anderzijds de mensen met een rugzakje. Dat maakt het er niet eenvoudiger op.

Het is niet zo dat er geen wachtlijsten zouden zijn, mocht deze bevoegdheid federaal zijn. Hoe dichterbij de mensen staan, hoe beter het niveau. De complexiteit is er echter, dus het is goed dat deze in kaart wordt gebracht. Welk aanbod is er? Waar zijn de noden? Waar zitten de mensen die wachten op hulp? Waar moet er een tand worden bijgestoken? Ik kijk uit naar uw verdere uitleg daarover.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Ik begrijp dat de heer Jan Busselen zegt dat de structuur van ons land niet goed in elkaar steekt, waardoor er impact is op de Brusselaars. Het klopt dat in Brussel het beleid van 2 gemeenschappen samenkomt. De Brusselaar zit daartussen. Er is dan nog de GGC. Die institutionele zaken maken het geheel nog moeilijker leesbaar. Binnen onze bevoegdheden wil ik zien hoe we dit zo goed mogelijk kunnen doen.

De heer Jan Busselen maakt verder het verwijt dat de Vlaamse overheid te weinig investeert en dat wij er een partnerschap met aangingen. Ik wil toch even meegeven dat de Brusselse meerderheid los staat van de Vlaamse meerderheid. Ik zal niet nalaten om in Brussel, samen met de collega's waarmee we een project uitschreven voor de VGC en voor het Gewest, het gekozen project uit te voeren. We gaan dit niet opzij zetten omdat we niet akkoord zijn met

beleidskeuzes die de Vlaamse overheid maakt. Wij zijn nu cijfers aan het verzamelen en ons dossier aan het onderbouwen om dan de situatie aan het Vlaamse niveau voor te leggen. We kunnen dan een nog duidelijker pleidooi houden voor wat wij allen reeds weten. Het aanbod is te klein en te veel mensen blijven in de kou staan. Dat is onze aanpak. We zetten onze schouders eronder, verzamelen cijfers en trekken naar Vlaanderen met een goed onderbouwd dossier. In afwachting van die cijfers spreken wij de Vlaamse overheid aan om hun verantwoordelijkheid te nemen.

Het BrAP ondersteunen was één van de specifieke zaken rond het ‘outreaching’ werken. We stappen op de mensen toe, we gaan naar scholen en het UZ Jette, er is een betere telefonische bereikbaarheid. Dit is niet voldoende, maar we proberen op het terrein het verschil te maken.

De heer Jan Busselen (PVDA): De 2 gemeenschappen hebben impact op Brussel. Binnenkort zal de partij van de collegevoorzitter misschien deel uitmaken van de federale regering. Ik hoop dat er van daaruit toch meer wordt geïnvesteerd richting gemeenschappen voor zorg voor mensen met een handicap. Uiteindelijk ligt de verdeelsleutel daar.

2. Vragen om uitleg (R.v.O., art. 59)

Vraag om uitleg van mevrouw Khadija Zamouri aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, over het suïcidepreventiebeleid

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Op 10 september wordt er wereldwijd aandacht gevraagd voor de preventie van zelfdoding. Ook dit jaar hebben de organisaties achter Zelfmoord1813 enkele acties gevoerd om de preventie van zelfdoding onder de aandacht te brengen.

Volgens de krant *La Dernière Heure* is het aantal zelfdodingen in Brussel het voorbije jaar met iets meer dan 10% gestegen. Dit is eigenlijk heel veel. Het is de eerste keer in 20 jaar dat het Centrum ter Preventie van Zelfdoding opnieuw een stijging vaststelt. Het aantal zelfmoordpogingen nam eveneens opnieuw toe. Het parket opende 106 dossiers voor zelfmoord. Daarnaast kwamen er nog eens 363 meldingen binnen van mensen die geprobeerd zouden hebben om zichzelf van het leven te beroven. Het was een rampzalig jaar.

Jongeren die een zelfmoordpoging doen, praten daar vaak niet over met mensen die hen zouden kunnen helpen. Zij beleven het in alle stilte. Als we de cijfers zien van studies waarbij aan jongeren gevraagd wordt of ze ooit een zelfmoordpoging hebben ondernomen, dan is het echt schrikken. Tussen de 7 en 10% van de jongeren beantwoorden die vraag positief. Als je navraagt in ziekenhuizen en bij begeleidingscentra, dan blijkt dat die grote groep jongeren daar niet bekend is. Zij denken daar dus in alle stilte aan, maar begeleidende instanties zijn daarvan niet op de hoogte. Eén op de 3 jongeren zegt overigens dat niemand op de hoogte was van een effectief uitgevoerde zelfmoordpoging.

Eén van de meest efficiënte suïcidepreventiestrategieën is vorming in het herkennen van en gepast reageren op signalen van suïcidaliteit. Hoe ondersteunt LOGO Brussel, dat toch onze referentie-instantie is, onze Nederlandstalige secundaire scholen in het uitwerken van een gepast suïcidepreventiebeleid? Worden er binnen onze scholen referentiepersonen opgeleid om jongeren te begeleiden die kampen met deze gedachten?

In het kader van de preventiewerking van de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG-SP) werden infofiches ontwikkeld die jeugdwerkers ondersteunen bij het omgaan met zelfmoordgedachten, een zelfmoordpoging of een overlijden door zelfmoord in hun organisatie. Hoe wordt de kennis van deze preventiewerking verspreid binnen de scholen, maar ook binnen jeugdorganisaties of andere structuren?

Onze jongeren spenderen ontelbare uren op sociale media. Welke online sensibiliseringscampagnes worden gevoerd om jongeren aan te moedigen hulp te zoeken bij suïcidale gedachten? Is er een rol weggelegd voor LOGO Brussel om meer in te spelen in die leefwereld van jongeren, die zich afspeelt op hun smartphone?

Mevrouw Cielte Van Achter (N-VA): Ik wil me graag aansluiten bij de vragen van mijn collega. Tijdens de bespreking van de beleidsverklaring hebben wij het gehad over de werking van TEJO BXL. Ik kan me inbeelden dat zij in deze materie expertise hebben. Werken rond de geestelijke gezondheidszorg van jongeren is hun *core business*, dus suïcidepreventie waarschijnlijk ook.

Kan de collegevoorzitter aangeven hoe jongeren bij TEJO terecht komen? Hoe loopt de communicatiecampagne? Hoe wordt die werking kenbaar gemaakt? Hoe weten jongeren die met dergelijke vragen zitten waar ze terecht kunnen?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Vorige week, bij de bespreking van de beleidsverklaring, werd reeds gezegd dat de VGC sterker gaat inzetten op de geestelijke gezondheidszorg. De vraag rond suïcide is zeer pertinent. Ik wil dit nog even open trekken, omdat de geestelijke gezondheidszorg veel ruimer gaat. We moeten de signalen leren herkennen en als samenleving beter leren reageren. Dat geldt voor suïcide, maar eveneens voor andere vormen van geestelijke gezondheidszorg. Zo kunnen we leren herkennen wanneer iemand in de eerste fase van een psychose komt of de kenmerken van een angststoornis vertoont, of hoe te reageren als er zich iets voordoet op het perron. We moeten nog sterk inzetten op de hulp die we kunnen bieden en de vaardigheden die we als samenleving aanleren.

De Vlaamse Gemeenschap heeft aan het CGG de opdracht toegewezen om scholen te ondersteunen bij het uitwerken van een gepast suïcidebeleid. De suïcidepreventiewerkers van het CGG Brussel ondersteunen verschillende organisaties, waaronder scholen en CLB's, bij het uitwerken van een suïcidepreventiebeleid op maat. Het CGG besloot vorig jaar om sterker in te zetten op de bekendmaking van hun aanbod bij de Brusselse scholen, jeugdbewegingen en jeugdhuizen, om hen te ondersteunen bij het opstarten van een preventiebeleid. Zo loopt er bijvoorbeeld momenteel een coachingstraject voor een Nederlandstalige hogeschool en lagere school. Het CGG biedt ondersteuning en opvolging. Dankzij deze ondersteuning kan de school aan de slag om de verschillende aspecten voor een goed suïcidepreventiebeleid uit te werken. Hoe maken we werk van de psychische gezondheid van de leerlingen? Wat doen we in geval van een acute crisis? Wat te doen bij een overlijden? De looptijd van een dergelijk traject is meestal enkele maanden tot een jaar. Dit vraagt een tijdsinvestering van de school. We moeten de scholen de ruimte geven om dit te doen. Ik zal met collegelid Sven Gatz opnemen dat leerkrachten de ruimte en tijd moeten krijgen om daarrond te werken. Er wordt al veel van de scholen verwacht. Door een betere bekendheid van het aanbod kreeg het CGG verschillende vragen. Er is zeker interesse op het werkveld, zowel bij CLB-medewerkers, directeurs en zorgleerkrachten.

Naast deze coaching verzorgen zij ook open vormingen. Dit zijn vormingen op maat en intervisies voor de CLB's. Op termijn zal bekeken worden of ook zorgleerkrachten kunnen deelnemen aan deze intervisies.

Het CGG zet verder in op vorming en coaching, en geeft advies in samenspraak met de organisatie volgens hun specifieke noden. Het team houdt intermediairs op de hoogte van actuele tendensen inzake suïcidepreventie en biedt hulp bij concrete gevallen. Daarnaast zet de suïcidepreventiewerking van de CGG's sterk in op netwerkvorming tussen hulpverleners en instanties. De bedoeling is om zo de continuïteit van de zorg aan suïcidale personen maximaal te garanderen. Daarnaast organiseert het CGG met CLB De Koepel jaarlijks een vorming specifiek voor CLB-medewerkers.

In verband met de infofiches van het CGG, waarnaar werd verwezen in de ingediende vraag, kan ik melden dat zij specifiek werden ontwikkeld voor het jeugdwerk. Met die fiches krijgen jeugdorganisaties handvaten om sneller aan de slag te gaan met signalen. Het CGG zet in op de bekendmaking van deze fiches via sociale mediakanalen of rechtstreeks via de jeugdwerkorganisaties. Op de website *zelfmoord1813.be* kunnen de fiches worden opgevraagd. Zo proberen we die te verspreiden waar ze nodig zijn.

Logo Brussel zet in op promotie van het gezondheidsbeleid. Dat is een andere rol dan de tweedelijnsondersteuning en de eerstelijnswerking vanuit het CGG. Logo Brussel heeft als opdracht methodieken rond gezondheidspromotie- en preventie te vertalen naar de Brusselse context. Men zorgt daarbij voor de bekendmaking van campagnes die hulpzoekend gedrag aanmoedigen. Ze doen dit via hun eigen netwerk en kanalen, zoals website, nieuwsbrief en sociale media. Ze werken verder samen met heel wat partners.

Er zijn heel wat bredere initiatieven en campagnes. Campagnes zoals WatWat, NokNok van Gezond Leven, Leven zonder filter van de Vlaamse Overheid of de campagne '4 voor 12', die aandacht heeft voor 4 signalen die aantonen dat iemand niet goed in zijn of haar vel zit. Logo Brussel verspreidt deze campagnes mee op het Brusselse terrein.

Jongeren zitten inderdaad vaak op sociale media. Ook online geven mensen signalen die verontrustend kunnen zijn. Daarom is het belangrijk om hiervoor de nodige aandacht te hebben. Soms kan men drempels wegwerken, waardoor jongeren op een andere manier met hulpverlening in aanraking komen. We moeten die natuurlijk met de nodige expertise opbouwen. De Vlaamse overheid zet daar op in, bijvoorbeeld in enkele van de campagnes die ik net opsomde en die online lopen.

Heel belangrijk is dat er algemene mediarichtlijnen zijn, die ook van toepassing zijn op sociale media. Zij zeggen dat bij elke berichtgeving over zelfdoding moet worden verwezen naar het platform *Zelfmoord1813.be*. Dit geldt niet enkel voor offline media, maar eveneens voor sociale media.

Daarnaast hebben de sociale media zelf richtlijnen en afspraken in verband met suïcidale content. De ene gaat hier verder in dan de ander. Facebook en Instagram hebben een aantal tools en Twitter geeft bij bepaalde termen een link naar hulpverleningsmogelijkheden. Via Google *adwords* krijgen mensen die op zoek zijn naar informatie rond zelfdoding - zowel preventief als prosuïcide info - bovenaan hun zoekresultaten een verwijzing naar het platform *zelfmoord1813.be*. Er zit al een systeem in, maar als samenleving kunnen we daarin nog veel stappen zetten.

Geestelijk gezond zijn belang iedereen aan. Veerkracht zorgt ervoor dat je mentaal sterk bent en beter om kan met de dagelijkse stress en emoties die op ons afkomen. Daarom begon ik mijn antwoord door te zeggen dat suïcidepreventie een heel belangrijk luik is van de geestelijke gezondheidszorg. Geestelijke gezondheidszorg is veel meer dan het voorkomen van suïcide. Het gaat over het geheel van ons mentaal welzijn en onze veerkracht. Deze week start de tiendaagse van de geestelijke gezondheidszorg. Ik denk dat dit belangrijk is. Maak er zeker mee publiciteit voor!

Tussen 1 en 10 oktober 2020 zetten we samen het belang van een goede geestelijke gezondheid in de kijker. Dit jaar staan ontmoeting en verbinding centraal. Sociale cohesie en contacten met mensen zijn immers cruciaal voor een goede geestelijke gezondheid. Steun van anderen is één van de belangrijkste hulpbronnen wanneer de veerkracht in het gedrang komt. Logo Brussel trekt deze campagne in Brussel. Zo bieden ze 12 gratis veerkrachtversterkende workshops aan voor jongeren, ouderen en maatschappelijk kwetsbare groepen. De komende week zullen heel wat spreuken in het straatbeeld terug te vinden zijn. De bedoeling is om zo na te denken over ons mentaal welbevinden en het belang van sociale verbondenheid. Samen moeten we de taboes doorbreken. Ik moet de raadsleden er niet van overtuigen, maar taboes doorbreken doen we enkel door erover te praten. Iedereen kent wel iemand met geestelijke gezondheidsproblemen of kampt er zelf mee. We hebben als samenleving nog heel wat stappen te zetten om ervoor te zorgen dat dit bespreekbaar is, dat we er oor naar hebben, dat taboes worden doorbroken en dat we leren omgaan met signalen.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Op een bepaald moment zei de collegevoorzitter dat het CGG via preventie scholen en organisaties die daar belang bij hebben ondersteunt. Gebeurt dit vraaggestuurd, of biedt men dit zo aan? Ik denk dat dit een belangrijk verschil is. In scholen zouden we de meeste jongeren moeten terugvinden. In jeugdverenigingen is dit een beetje gefragmenteerd, maar via scholen bereiken we zoveel mogelijk jongeren. Is de hulp van het CGG vraaggestuurd, nadat een school een vraag stelde?

De collegevoorzitter sprak over open vormingen voor CLB-medewerkers. Zoals wij weten zal het CLB scholen begeleiden, maar de collegevoorzitter meldde dat wordt onderzocht of de zorgkrachten van een school toegang zouden kunnen krijgen tot deze opleidingen. Ik denk dat dit zeer dringend is. De zorgcoördinatoren en zorgbegeleiders zitten in de school zelf. Het zou zeer goed zijn indien zij al kunnen detecteren of herkennen dat een jongere een probleem heeft. Zo zou men misschien niet komen tot een zelfmoordpoging. Ik juich daarrond het voorstel van de collegevoorzitter toe. Samen met collegelid Sven Gatz moet er gewoon werk van worden gemaakt dat zorgleerkrachten mee de algemene open vormingen volgen. De cijfers hebben me echt gealarmeerd. Corona heeft in het algemeen jammer genoeg geen goed gedaan aan de geestelijke gezondheid. Ik denk dat we op dit moment echt zeer pragmatisch moeten zijn. Het CLB is een goede partner, maar die zit eigenlijk altijd extern. Ik zou erg aanmoedigen om de zorgteams van scholen zo snel mogelijk mee in het bad te nemen.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: De opleidingen staan open voor de zorgleerkrachten. Het is aan scholen, leerkrachten en CLB's om op het aanbod in te tekenen. We doen ons best om dit aanbod goed bekend te maken. Er zijn genoeg gemotiveerde teams om daarmee aan de slag te gaan. Mijn opmerking over samenwerking met collegelid Sven Gatz ging er vooral over dat dit telkens een engagement vraagt van scholen. Vaak krijgen we als antwoord dat de school dit belangrijk vindt, maar dat het er nog maar eens bijkomt. De draagkracht voor scholen moet worden vergroot. Misschien moet ik daarbij eerder naar Vlaams minister Ben Weyts kijken dan

naar collegelid Sven Gatz. Zorgen dat scholen tijd hebben om daarmee bezig te zijn, is een aandachtspunt.

Daarnet werd nog een vraag gesteld rond TEJO, waarop ik nog niet had geantwoord. TEJO mikt op verschillende kanalen en het uitbouwen van samenwerking met intermediaire toeleiders. De bedoeling is om te werken met een brede groep mensen en organisaties, die beroepsmatig dicht bij jongeren staan en met de doelgroep in contact komen. Daarbij denk ik aan zorgleerkrachten, CLB's, JAC, CAW, CGG, jeugdwerk, jeugdhuizen en allerlei verenigingen. Op die manier wil men in Brussel proactief samenwerken met organisaties die de doelgroep bereiken. Ze willen zorgen voor een campagne bij de doelgroep zelf via sociale media en gedrukt materiaal. TEJO zal bij de opstart sterk willen inzetten op een terugkeerpatroon, zodat de communicatie wordt herhaald. Dit komt eraan, verspreid gerust mee het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): De collegevoorzitter heeft beaamd dat men zeer gericht de sociale media gebruikt als kanaal. Het heeft geen zin om folders te leggen in een gemeenschapscentrum als de jongeren daar niet komen. We moeten op hun Instagram zitten. Die boodschap heb ik gehoord, dus ik ben tevreden.

Vraag om uitleg van mevrouw Cieltje Van Achter aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende de initiatieven inzake het terugdringen van intrafamiliaal/huiselijk geweld

Mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA): De onderwerpen sluiten allemaal een beetje bij elkaar aan. Bij al deze thema's heeft Covid ervoor gezorgd dat de situatie erger is geworden. Dit geldt zowel voor de geestelijke gezondheidszorg als voor huiselijk geweld. Tijdens de coronacrisis is het aantal meldingen van huiselijk geweld sterk gestegen en een groot aantal gevallen blijft nog onder de radar. In Vlaanderen worden heel wat maatregelen genomen. Ik denk dat dit ook in Brussel gebeurt. Ik wil de collegevoorzitter enkele vragen stellen over de aanpak hier in Brussel.

Er werden 2 taskforces opgericht. Eerst was er de Franstalige taskforce, die werd opgericht door staatssecretaris Nawal Ben Hamou, in samenwerking met het Waals Gewest, de Federatie Wallonië-Brussel en de Franse Gemeenschap. Deze taskforce handelt over 'Huiselijk geweld en geweld binnen de familie'. We hadden vernomen dat deze taskforce zou rapporteren aan de VGC, maar nadien vernamen we dat er een intra-Brusselse taskforce was. Beide taskforces werken rond het thema huiselijk geweld. De Staatssecretaris wou met deze taskforce het institutionele niveau en de mensen uit de eerstelijnszorg op het terrein samen brengen. Ik steun dat er actie wordt ondernomen. Er was wel enige onduidelijkheid over de 2 taskforces in Brussel.

We hebben al een aantal keer een discussie gehad over de masker 19-procedure, waarbij mensen die slachtoffer zijn van huiselijk geweld bij de apotheker kunnen melden dat er iets niet juist is. De apotheker kan dan het adres noteren en in samenspraak met de politie of een CAW een antwoord bieden. Dat was nuttig geweest tijdens de lockdown, toen iedereen thuis vast zat en enkel naar de supermarkt of de apotheek kon gaan. In Brussel is de masker 19-procedure traag op gang gekomen. Blijkbaar moest er eerst nog over een resolutie worden gestemd in het Brussels Parlement vooraleer er actie werd ondernomen.

Wat is de stand van zaken van de masker 19-procedure? Hoe staat het met de campagne “*Praat erover met uw apotheker*”? Ik weet dat ik hiervoor waarschijnlijk bij minister-president Rudi Vervoort moet zijn, maar misschien heeft de collegevoorzitter als lid van één van de taskforces toch wat meer informatie voor ons. Hoe verloopt dit nu op het terrein? Ik heb eerlijk gezegd weinig over deze procedure gehoord. Als we een dergelijke procedure bekend willen maken, moet daarrond een brede campagne en communicatiestrategie worden opgezet.

Bestaan er nu echt 2 taskforces? Hoe verhouden die zich tegenover elkaar? Wat is het verschil en hoe werkt dit in de praktijk? Hoe vaak zijn deze intussen al samengekomen? Wat is de betrokkenheid van de VGC en van Brusselse Vlaamse actoren, zoals Vlaamse instellingen? Welke beslissingen of acties worden ondernomen door deze taskforces?

In de beleidsverklaring las ik dat het College wil inzetten op het aanreiken van handvaten voor welzijnswerkers die signalen van huiselijk geweld detecteren. Zij moeten de juiste tools hebben om dit te detecteren en om er vervolg aan te geven. Ik kan me inbeelden dat dit ook voor het onderwijs belangrijk is, want daar kunnen we misschien opmerken dat er thuis iets niet pluis is. Welke initiatieven neemt de VGC?

Is de VGC betrokken bij het Brusselse plan ter bestrijding van geweld tegen vrouwen van staatssecretaris Nawal Ben Hamou? Dit is ruimer dan intrafamiliaal geweld, maar het past in hetzelfde thema. Hoe is de VGC hierbij betrokken?

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): De vraag van collega Cieltje Van Achter houdt ook mij enorm bezig. Ik heb hierover reeds enkele vragen gesteld tijdens de Covid-periode, omdat het een onwaarschijnlijk zwaar probleem is. Ik zou graag een vraag willen toevoegen. Hoe wordt de rol van de apotheker, waarbij mensen kunnen aangeven dat zij thuis in gevaar leven of dat er geweld is, becijferd? Hoe kennen we daar een resultaat van? Over hoeveel mensen gaat dit? Was de actie een succes of niet? Hoe efficiënt was dit initiatief?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Huiselijk geweld kwam al een paar keer aan bod. Vorige week kondigde ik tijdens de plenaire vergadering aan dat we hier vandaag verder over zouden praten. Over de verschillende taskforces hebben we het hier al een aantal keren gehad. De afgelopen periode werden inderdaad 2 verschillende taskforces rond intrafamiliaal geweld opgericht. Langs de ene kant is er een intra-franfone taskforce. Die bestaat uit de bevoegde kabinetten en overheidsdiensten langs Franstalige kant. Ook belangrijke Franstalige spelers op het terrein, zoals de hulplijnen en organisaties die met slachtoffers en daders werken, nemen deel. Deze taskforce kwam sinds het begin van de lockdown 13 keer samen. Aan deze Franstalige taskforce nemen geen Nederlandstalige actoren deel. Dat komt omdat het hier gaat om louter Franstalige bevoegdheden. Daarnaast bestaat er een Nederlandstalig aanbod in Brussel. Er werd een sensibiliseringscampagne opgezet, de situatie op het terrein wordt opgevolgd en er worden ervaringen uitgewisseld. Vanuit deze taskforce wordt teruggekoppeld naar andere partners en ontstaan er samenwerkingen. De VGC wordt op de hoogte gehouden van de werkzaamheden.

Daarnaast is er de Brusselse taskforce, die ontstond op initiatief van staatssecretaris Nawal Ben Hamou. Aan die taskforce namen verschillende Brusselse terreinactoren, overheidsdiensten en kabinetten deel. Het CAW en de VGC vertegenwoordigen de Nederlandstalige kant. De output uit deze gewestelijke taskforce wordt gebundeld naar de supra-regionale platformen, zoals de Interministeriële conferentie Vrouwenrechten, waar bijzondere aandacht wordt gegeven aan huiselijk geweld. Deze Brusselse werkgroep kwam tijdens de lockdown 2 keer samen. Hier

werden ervaringen en goede praktijken uitgewisseld. Zo werden de Brusselse acties tegen familiaal geweld tijdens de Covid-crisis gecoördineerd en gestroomlijnd. Ook projecten rond sensibilisering en onderzoek kwamen aan bod.

In deze context kreeg het Brussels Observatorium voor Preventie en Veiligheid (BOPV) de opdracht om een analyse uit te voeren over intrafamiliaal geweld in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de impact van de lockdown. De resultaten en aanbevelingen zijn terug te vinden in het rapport 'Intrafamiliaal geweld in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tijdens de lockdownperiode'. Dit is boeiend materiaal om grondig door te nemen.

Binnen de Brusselse taskforce werd van bij de start gewerkt aan bijkomende acties tegen intrafamiliaal geweld. De Apothekers Vereniging Brussel (AVB) gaf aan een actieve rol te willen opnemen in de ondersteuning van slachtoffers van huiselijk geweld. Apothekers zijn laagdrempelig, goed bereikbaar en behoren tot de essentiële dienstverlening. Daarom waren ze in de lockdownperiode goed geschikt als tussenschakel. Naar analogie met de campagne 'Masker 19' die uitgerold werd in Vlaanderen, ontstond het idee er een Brusselse vertaalslag van te maken. De VGC plaatste deze piste mee op de agenda tijdens deze taskforce. Het BOPV onderzoekt de mogelijkheid om een gelijkaardige campagne op te zetten in Brussel. Binnen de Brusselse taskforce werd door verschillende hulporganisaties de bezorgdheid geuit dat de uitrol van de campagne niet vanzelfsprekend is. Zo is het in meertalig Brussel minder evident om 1 codewoord te lanceren. Ik denk dat we daar creatief in kunnen zijn. Het is uiteindelijk het BOPV, dat onder de bevoegdheid van de Brusselse minister-president valt, dat instaat voor de uitwerking en concretisering van deze campagne. Het lijkt me goed dat dit vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt gecoördineerd. Ik reken erop dat jullie minister-president Rudi Vervoort daarover interpellieren. De VGC kon in de discussie een aantal elementen meegeven, maar kan niet de trekker zijn. We hebben wel onze schouders eronder gezet en input gegeven die voor ons belangrijk is.

Er werd gevraagd naar de initiatieven die de VGC neemt omtrent intrafamiliaal geweld. Zoals ik net schetste, hebben we onze rol binnen de Brusselse taskforce opgenomen. Daarnaast blijven we bestaande hulpkanalen promoten, zoals het noodnummer 1712. We kregen waardevolle input van onze terreinpartners. Daar zijn we uiteraard mee aan de slag gegaan. De coronacrisis stelde een aantal noden op scherp, niet in het minst inzake preventie en het bieden van hulp bij intrafamiliaal geweld. Onze partners gaven aan dat een versterkte inzet noodzakelijk is. We zijn momenteel in overleg om hen via projectmatige ondersteuning beter te wapenen. We willen dit ten gronde aanpakken en zullen extra ondersteuning inzetten waar deze het meest nodig is. Hopelijk kan het College daarover in oktober 2020 een finale beslissing nemen.

Staatssecretaris Nawal Ben Hamou stelde in juli 2020 het gewestelijk actieplan tegen geweld op vrouwen voor. Dit plan heeft betrekking op alle gewestelijke bevoegdheden die een impact kunnen hebben op de strijd tegen geweld, gaande van mobiliteit, huisvesting tot stedenbouw. Dit eerste Brusselse Plan 2020-2024 werd opgesteld in samenwerking met alle betrokken ministers, staatssecretarissen en overheidsdiensten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Er komt een tussentijdse evaluatie van het plan in 2022. Het is de bedoeling om tussen nu en dan met de VGC, de Cocof en andere instellingen terug te koppelen en onze aanbevelingen mee te nemen.

Mevrouw Cielte Van Achter (N-VA): Bedankt om te verwijzen naar dit rapport. Wij zullen het zeker doornemen. Het is mij nog niet heel duidelijk of de campagne 'Praat erover met uw apotheker' al dan niet werd gelanceerd. Het is duidelijk dat de minister-president dit

coördineert, zodat we onze vragen best tot hem richten. Ik hoop dat we daarmee niet talmen. Het is eigenlijk al redelijk laat. Ik vind dat we er eigenlijk al te laat op reageren, maar beter laat dan nooit.

Ik vernam dat het College binnenkort zal beslissen wat de VGC zal doen. Ik kijk met ongeduld uit naar de collegebesluiten. Binnen 3 maanden komen we hierop misschien nog terug.

Vraag om uitleg van de heer Dominiek Lootens-Stael aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende de ondersteuning van thuiswonende senioren

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): We kennen allemaal in grote lijnen de problemen die de woonzorgcentra hebben gekend tijdens de eerste hoogdagen van de coronacrisis. Naast het medische aspect schokt voornamelijk het probleem van isolatie en eenzaamheid dat vele senioren hebben gekend en nog kennen. We herinneren ons beelden van de ‘gelukkige’ bejaarden die op het gelijkvloers zaten en toch nog bezoek konden krijgen of naar iemand konden zwaaien. We weten dat er een verbetering van de situatie is opgetreden en dat er een iets menselijker klimaat heerst. We weten echter niet wat de toekomst brengt.

Door deze situatie zien we dat heel wat mensen langer thuis willen blijven wonen, omdat ze dan zelfstandiger zijn en meer beslissingsrecht hebben over hun situatie. Indien meer mensen langer thuis blijven wonen, zijn er oplossingen nodig om hen te ondersteunen in hun zelfstandigheid en om hun blijvend comfort en welzijn te garanderen. Het is de taak van de VGC om te werken aan een kwaliteitsvol informatie- en dienstverleningsaanbod voor senioren in Brussel. Grosso modo heeft de VGC 2 assen waarop ze werkt. Enerzijds zijn er de erkende diensten voor gezinszorg, anderzijds wordt er gewerkt via het kanaal van de lokale dienstencentra, waar de VGC naar eigen zeggen een kwaliteitsvol en laagdrempelig aanbod heeft voor mogelijke gebruikers uit de buurt. Ook hier heeft de coronacrisis het een en het ander overhoop gegooid. Na een periode van crisismanagement heeft de sector zich opnieuw kunnen richten tot de mensen die de hulp het meest nodig hebben. Zoals het ernaar uitziet zal deze hulp en ondersteuning in de toekomst meer worden gevraagd.

Het is belangrijk dat we zicht krijgen op eventuele evoluties in dit domein en daar voldoende snel en adequaat op kunnen inspelen. Kan de collegevoorzitter kort schetsen hoe deze sector zich door de ergste tijd van de crisis heeft geworsteld? Wat is de huidige stand van zaken? Kan aan alle vragen voldoende en kwalitatief worden voldaan?

Welke besluiten trekt de collegevoorzitter uit de afgelopen periode? Is de sector voorbereid op een eventueel moeilijke herfst- of winterperiode? Gezien de evoluties vraag ik me af wat kan worden ondernomen om de nodige aanpassingen op langere termijn in het beleid door te voeren?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Op 12 maart 2020 werden de lokale dienstencentra door de Vlaamse overheid gesloten wegens veiligheidsredenen. Voor heel wat bezoekers betekende dit een verlies van sociale contacten en activiteiten. Ze konden niet meer rekenen op het ondersteuningsaanbod zoals ze dat gewoon waren. De lokale dienstencentra waren zeer creatief en zochten naar manieren om zoveel mogelijk individuele dienstverlening op afstand aan te bieden. Zo waren er leveringen van maaltijden aan huis, er was een boodschappendienst

en vervoer voor minder mobiele personen. Deze zaken en de heropstart van de lokale dienstencentra is de voorbije maanden meermaals aan bod gekomen in de Raad. Ik denk dat het volstaat om de verslagen er terug bij te nemen.

In Brussel zijn vooral Familiehulp, I-Mens en Partena actief. Zij zijn gedurende de volledige lockdown aan de slag gebleven, uiteraard met strikte inachtneming van de veiligheidsrichtlijnen. In het begin haakten veel klanten af uit angst om besmet te worden door hun verzorgende. De diensten noteerden eveneens een gestegen absenteïsme door Covid. Familiehulp en I-Mens werkten samen in een Thuiszorg-cohortteam voor personen met een Covid-diagnose of een vermoeden van Covid-besmetting. Dit team kwam niet bij andere cliënten. Intussen evolueerde de cohortzorg naar quarantainezorg, waarbij cliënten met een vermoeden van besmetting met Covid als laatsten worden geplaatst in de organisatie van de dag. Zo krijgen zij wel nog de nodige zorg.

Thuiswonende senioren konden een beroep doen op Brussels Helps, De samenwerking – in het kader van Brussels Helps – met zowel de lokale dienstencentra als de diensten voor gezinszorg verliep zeer goed. Daarover hebben we het al enkele keren gehad.

De lokale dienstencentra hebben de laatste maanden veel tijd en moeite geïnvesteerd in het opnieuw bereiken van de doelgroep. Waar dit volgens de strenge maatregelen van de horeca kon, zetten de lokale dienstencentra volop in op hun sociaal restaurant om mensen te bereiken. De dienstencentra leveren nog altijd maaltijden waar ze merken dat er nood aan is. De centrumverantwoordelijken geven aan dat zij klaar staan om de bezoekers van het dienstencentrum, binnen de geldende maatregelen, terug intensiever te begeleiden en daarnaast weer grotere activiteiten te organiseren. Toch merken zij nog veel terughoudendheid bij ouderen en houden zij rekening met de eigen mogelijkheden om met hun werking in te spelen op vragen van ouderen en van het eigen personeel.

De diensten gezinszorg staan er beter voor dan in het voorjaar. De hulpverlening aan cliënten kon goed worden hersteld. Daarvoor zijn veel inspanningen gedaan. De aanvragen kunnen gedekt tot 'net gedekt' worden. Op dit moment is in de gezinszorg cohort- en quarantainezorg niet meer aan de orde. Wel hebben vzw Familiehulp en I-Mens samen afgestemd met het oog op hernieuwde samenwerking wanneer ze besmette cliënten zouden hebben.

We kunnen niet anders dan concluderen dat het zeer moeilijk was voor zowel de thuiswonende ouderen als voor diensten en medewerkers.

De coronacrisis heeft op dit ogenblik nog altijd een grote impact op de werking. Het zal tijd vragen vooraleer de lokale dienstencentra hun 'normale' werking terug kunnen opnemen. Veel ouderen aarzelen vandaag om terug te keren naar hun dienstencentrum en durven nog niet veel buitenshuis te komen. Sommige ouderen hebben een grote angst om ziek te worden, anderen begrijpen de maatregelen niet goed en een aantal ouderen stelt de maatregelen in vraag.

De centrumverantwoordelijken geven aan dat er veel tijd gaat naar het beluisteren van de noden en de verzuchtingen van de ouderen. Zij proberen tegemoet te komen aan de vastgestelde welzijnsnoden. Ik beseft dat de vele frontliniewerkers, zowel de beroepskrachten als de vrijwilligers, zeer veel van zichzelf gegeven hebben. Ze hebben een zeer stresserende periode achter de rug, en kijken op tegen de toenemende besmettingscijfers. We krijgen signalen dat de draagkracht van de lokale dienstencentra zeer zwaar op de proef werd gesteld. We bekijken

momenteel met de administratie welke initiatieven kunnen worden opgezet om de medewerkers, de vrijwilligers en de bezoekers van de lokale dienstencentra te ondersteunen.

We kunnen ook een positieve les trekken uit de afgelopen periode. Sterke sociale netwerken rond kwetsbare Brusselaars zijn zeer belangrijk. Buurtzorg en warme buurten maken het verschil voor Brusselaars met zorgnoden. Daarom willen we blijven inzetten op nabije zorg en solidariteit. We hebben in deze periode veel solidariteit gezien. Dit moeten we koesteren en vasthouden.

We hebben ervaringen opgedaan. Zowel de dienstencentra als de diensten voor gezinszorg beschikken over het nodige sensibiliserings- en beschermingsmateriaal. Dat zijn enkel de fysieke materialen. De mentale weerbaarheid om hiermee terug aan de slag te gaan mogen we niet onderschatten. De VGC heeft een nieuwe levering van 20.000 chirurgische mondmaskers voor de lokale dienstencentra besteld via Iriscare. Op die manier kunnen we ervoor zorgen dat zij marge hebben voor hun basiswerking, die alle aandacht verdient.

De crisis stelt ons nog voor een aantal andere uitdagingen. De lokale dienstencentra vrezen voor de gevolgen van de sociale isolatie van ouderen. Er is een grote vraag naar psychologische ondersteuning voor ouderen, medewerkers en vrijwilligers. Samen met Logo Brussel en de lokale dienstencentra bekijken we hoe we een antwoord kunnen bieden op het mentale welzijn en het welbevinden van ouderen, de angst voor het virus en het onbegrip van ouderen voor de maatregelen.

De GGC richtte een taskforce Sociale Noodhulp op. Daarin werd tijdelijk een werkgroep voor voedselhulp opgericht. Die kwam samen van maart tot juni 2020. Het doel was om praktische oplossingen te vinden die tegemoet kwamen aan de plots gestegen vraag voor voedselhulp. De VGC was bij dat overleg betrokken, net als enkele partners zoals Samenlevingsopbouw Brussel. Intussen zijn de meeste verdeelpunten opnieuw opgestart en verlenen de OCMW's aanvullende voedselhulp. Op gewestelijk niveau werden er middelen vrijgemaakt in het kader van het relanceplan. De bedoeling is om vanaf 2021 een regionale strategie te hebben over de toegang tot voedsel en de bedeling ervan.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Ik dank de collegevoorzitter voor het zeer uitgebreide antwoord. Ik had nog een bijkomende vraag. Het was te verwachten dat er nogal wat mensen uitgevallen zijn. Dit betreft mensen die niet durven terugkomen en die geen beroep durven doen op de dienstencentra. Heeft de collegevoorzitter enig idee welk percentage van de doelgroep we nu bereiken ten opzichte van het normale bereik?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Die cijfers heb ik niet bij de hand, ik zal deze opvragen. We hebben enerzijds ondersteuning van thuiswonende ouderen via de lokale dienstencentra en gezinszorg. Daarnaast hebben we nog andere diensten, zoals de klusdiensten van Woonzorg. Dit kan gaan van het vervangen van lampen tot het plaatsen van een nieuwe sifon of andere kleine aanpassingen in de woning. Er zijn verder enkele buurtgerichte ankerpunten die we ondersteunen. Ik zal u de cijfers nasturen.

Vraag om uitleg van mevrouw Els Rochette aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, met betrekking tot voedselarmoede in Brussel

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): In Brussel stijgt de vraag naar voedselhulp heel sterk. De cijfers zijn eigenlijk dramatisch. Vandaag is er nog steeds een stijging van 25% behoeftigen bij de voedselbank Brussel-Brabant, volgens berichtgeving van *Bruzz*. Sint-Joosten-Node noteerde in juli 2020, 5 keer meer vragen. In de eerste maanden van de coronacrisis werd 55% meer voedsel verdeeld dan in dezelfde periode vorig jaar. De Belgische Federatie van Voedselbanken noteert tot 20% meer vraag. De grote schuldige is uiteraard de coronacrisis, maar we mogen niet uit het oog verliezen dat het probleem structureel is. Al jaren stijgt de vraag, zoals blijkt uit de cijfers van de Belgische Federatie van Voedselbanken. Dat zien we ook op het terrein.

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn meer dan 80 organisaties actief die voedselhulp aanbieden. De solidariteit is enorm groot. Tijdens de lockdown werden lokale koeriers ingezet en veel vrijwilligers zetten zelf acties op poten om mensen in nood te helpen aan voldoende en gezond eten voor hun gezin. Gisteren bracht ik zelf nog een bezoek aan Cultureghem, een initiatief dat sinds het begin van de lockdown 3.000 gezinnen vers eten levert. Verschillende Brusselse overheden organiseren of ondersteunen de voedselbedeling. De VGC helpt mee, met name door steun aan het actieve werkveld. Denk bijvoorbeeld aan Cultureghem en Samenlevingsopbouw, die samen voedselpakketten bezorgen aan families in nood.

In een vorige commissievergadering ging de collegevoorzitter al uitgebreid in op de grote inspanningen die het VGC-netwerk levert. De verhalen achter de hulpvragen zijn vaak schrijnend. Er is veel schaamte om de stap te durven zetten. Vaak gaat het om alleenstaande ouders die hun kinderen gewoon voldoende eten willen kunnen geven. Ook ouderen met een te laag pensioen staan nu in de rij. We weten dat veel mensen die met moeite de eindjes aan elkaar konden knopen nu echt in de problemen komen.

Een rijke stad als Brussel kan dergelijke voedselarmoede niet tolereren. We kunnen echt niet aanvaarden dat iemand in onze stad honger lijdt. De voedselbedeling is maar een van de symptomen van de voedselarmoede die in Brussel leeft. Het is vaak een laatste stap. Ook op andere domeinen kan een overheid zoals de VGC een verschil maken. Zo bereiken de Brusselse Nederlandstalige scholen veel kinderen die thuis ongezond of te weinig eten krijgen. Toegang tot betaalbare en gezonde voeding op school kan voor veel gezinnen al een groot verschil maken. De VGC en het scholennetwerk voeren hierrond een actief beleid. Zo zijn er de subsidies voor gezondheidsinitiatieven van scholen. Sommige scholen bieden gratis ontbijt aan, andere voorzien fruit.

Er werd aan het begin van de coronacrisis een werkgroep opgericht met daarin onder andere de verschillende kabinetten en administraties, de OCMW's, het Overleg over Voedselhulp en de VGC. Is deze werkgroep nu nog actief en wat zijn de laatste acties?

Volstaat vanuit de ervaring van de VGC het huidige aanbod aan voedselhulp? Wat zijn de signalen van het VGC-werkveld. Kunnen zij de stijgende vraag aan? Gisteren hoorde ik bij Cultureghem dat zij eigenlijk willen stoppen met de extra voedselbedeling om terug te kunnen gaan naar hun *core business*, namelijk het organiseren van sociaal-culturele activiteiten. Zij zouden van 3.000 families per week terug naar 1.000 families per week willen gaan. Hoe zal de VGC dat opvangen?

Kan de collegevoorzitter toelichting geven bij de inspanningen van de Brusselse Nederlandstalige scholen om via de scholen voedselarmoede aan te pakken? Hoeveel scholen bieden gratis of zeer goedkope maaltijden aan? Is er ook hier een stijgende vraag merkbaar?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Zoals ik daarnet reeds zei, werd in de schoot van de GGC-taskforce Sociale Noodhulp een tijdelijke werkgroep Voedselhulp opgericht die samenkwam in de periode van maart tot juni 2020. Die werkgroep had tot doel om praktische oplossingen te vinden die tegemoet komen aan de plots gestegen nood aan voedselhulp. De VGC was betrokken in dit overleg, net als een aantal partners, waaronder Samenlevingsopbouw Brussel. Intussen zijn de meeste verdeelpunten opnieuw opgestart en verlenen de OCMW's aanvullende voedselhulp. Op gewestelijk niveau werden middelen vrijgemaakt voor het relanceplan. Doel is om vanaf 2021 een regionale strategie te hebben met betrekking tot toegang tot voeding.

Bij aanvang van de crisis werden er heel wat solidariteitsinitiatieven opgericht, zowel professionele welzijnsorganisaties als kleine burgerinitiatieven. Er waren buurtorganisaties, etnisch-culturele verenigingen en gemeenschapscentra die hun bestaande werking specifiek op de noden van de meest kwetsbare Brusselaars gingen afstemmen. Ik meldde daarnet al dat we een warme solidariteit hebben gezien. Samenlevingsopbouw Brussel en Cultureghem namen in dit verhaal een coördinerende rol op door een voedselbedelingsplatform op te zetten, met het Abattoir als centraal verdeelpunt. Samen met verschillende organisaties leverden zij eind april 2020 aan ongeveer 1.300 mensen voedsel. Zij stelden voorop om de bedeling van gezonde voedselpakketten verder te zetten tot eind september 2020, met een geleidelijke afbouw in de laatste 2 maanden.

De meeste organisaties die in het begin van de crisis in de bres zijn gesprongen, zoals De Buurtwinkel, Pigment, Samenlevingsopbouw Brussel, Cultureghem en CAW Brussel hebben de verdeling van voedselpakketten intussen afgebouwd om zich opnieuw te kunnen focussen op hun basiswerking. Ik ben de organisaties in ons Nederlandstalige gemeenschapsnetwerk heel dankbaar dat zij - op het moment dat de nood aan voedselhulp duidelijk werd - op zeer korte termijn een zeer dynamisch en slagkrachtig netwerk gevormd hebben rond kwetsbare Brusselaars. Door hun reguliere opdrachten tijdelijk aan de kant te schuiven en te anticiperen op dringende humane noden hebben zij het verschil gemaakt voor heel wat Brusselaars.

Uiteraard kan het niet de bedoeling zijn dat burgers en verenigingen in de plaats treden van de OCMW's of de voedselbanken, maar het is tof om te zien dat zij optraden. We weten dat de vraag naar voedselhulp nog steeds erg groot is in Brussel. Heel wat Brusselaars verloren hun inkomen. Het gaat om een zeer diverse groep van studenten, kleine zelfstandigen, alleenstaande ouders, mensen met een job in de informele economie en mensen die het vroeger al moeilijk hadden en door de gestegen prijzen niet meer rondkomen. Voor deze groepen blijft voedselhulp nu, en allicht nog de komende maanden en jaren, noodzakelijk. Op gewestelijk niveau moeten we daardoor een meer duurzame strategie ontwikkelen.

Er werd specifiek gevraagd naar de inspanningen die scholen leveren. De VGC beschikt momenteel niet over cijfers over het aantal scholen dat een gratis ontbijt of maaltijd aanbiedt. Maaltijden op school maken geen deel uit van de maximumfactuur. Scholen zijn vrij om te vragen of te geven wat ze willen. Veel scholen bieden 's middags warme maaltijden aan, waarvan de kostprijs voor alle ouders normaal gezien zo scherp mogelijk wordt gehouden. Scholen kunnen daarnaast autonoom - en veelal informeel - voor bepaalde doelgroepen een sociaal beleid voeren, waardoor een warme maaltijd aan reductietarief of gratis wordt

aangeboden. Dit geldt soms ook voor tussendoortjes op school, die voor sommige kinderen de eerste maaltijd van de dag zijn. In een korte bevraging van de Algemene Directie van Onderwijs en Vorming (ADOV) eind 2016 gaven de netten aan dat dit niet tot de kerntaak van de scholen behoort en dat de scholen dit niet alleen kunnen. We moeten deze vraag tot samenwerking horen.

We moeten ons bewust zijn van voedselarmoede. De belangrijkste hefboomen zijn volgens mij nog een federale materie. De federale regering moet een goed armoedebeleid voeren. Vanuit de bevoegdheden van de VGC hebben we niet de grootste hefboomen. Dit wil niet zeggen dat we onze rol niet willen of moeten opnemen. De VGC heeft geprobeerd om haar steun zo goed en zo snel mogelijk in te zetten om de sociale gevolgen van de coronacrisis en de noden rond voedselhulp te ledigen. We hebben gezorgd voor vervoer, we hebben de Nederlandstalige partners naar het initiatief van Samenlevingsopbouw en Cultureghem geleid, we hebben oproepen gedaan naar vrijwilligers om mee te helpen en we hebben via de tijdelijke werkgroep de andere overheden in Brussel mee aangespoord om dit op korte termijn aan te pakken. De VGC zet via welzijns- en gezondheidsprojecten op het terrein in op de ondersteuning van kwetsbare Brusselaars en hun toegang tot grondrechten en tot zorg. Daarnaast zetten we uiteraard ook in op het belang van gezondheidspreventie en gezonde voeding.

Ik besef dat mevrouw Els Rochette deels op haar honger zal blijven zitten, maar ik probeerde inzicht te geven in de rol die de VGC opneemt.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Ik begrijp dat dit een zeer omvangrijk probleem is. Het gaat over de grote armoede in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dat zal de VGC niet alleen kunnen oplossen. Het is zeer goed dat er op gewestelijk niveau naar een duurzame strategie wordt gezocht. Ik vraag me af of de collegevoorzitter daarvan reeds enkele pistes kent en of de VGC actief mee nadenkt. Worden daarbij andere organisaties betrokken?

Ik weet dat er bijvoorbeeld een idee speelde om mensen maaltijdcheques te geven. Dat zou op korte termijn al iets kunnen oplossen. Ligt deze piste nog op tafel? Door veel organisaties wordt dit naar voor geschoven als een goede oplossing.

Misschien moet ik de vraag over maaltijden op school eens stellen aan collegelid Sven Gatz. Als ik het goed heb begrepen dateert een laatste bevraging over wat scholen aanbieden van 2016. Misschien is het goed om terug na te gaan wat er binnen de scholen gebeurt en hoe zij kunnen worden ondersteund.

De organisaties Samenlevingsopbouw en Cultureghem werden genoemd. Zij hebben echt enorm veel ondernomen. De collegevoorzitter meldde dat zij organisaties met hen in contact bracht. Zij hebben dus een sterk netwerk ontwikkeld. Op welke manier worden zij daarvoor beloond of gehonoreerd? Hun dagdagelijkse werk houdt ook al veel uitdagingen in.

Ik ben benieuwd naar de strategie op gewestelijk niveau en welke partners daaraan meewerken.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: De studie van ADOV bij de netten dateert van 2016. Katholieke Opvoeding en Cultuur Brussel (KOCB) verwees toen naar een advies van de VLOR rond kinderarmoede, namelijk dat de school dit niet alleen kan. De VLOR drong aan op meer samenwerking tussen welzijn en onderwijs om kinderarmoede aan te pakken. De problematiek is complex en vraagt om een integrale aanpak. Ik wil zeker niet de bal bij collegelid Sven Gatz leggen. We moeten hier samen aan werken. Ik weet dat dit zijn intentie is. Zo kunnen scholen

niet alleen verantwoordelijk worden gesteld voor het verzorgen van maaltijden voor kinderen met een lege maag, maar kunnen we hen wel een rol laten spelen. We moeten daarin een goed evenwicht vinden.

Rond de gewestelijke strategie zal mevrouw Els Rochette vermoedelijk de nodige vragen op dat niveau op de agenda laten plaatsen.

Over de scholen wil ik nog meegeven dat het OCB een sterk ondersteunende werking heeft. We willen een bredere samenwerking hebben tussen onderwijs en welzijn rond lege brooddozen en andere thema's. Ik denk dat dit een thema is dat zeker nog zal terugkomen.

Aangaande een beloning voor de extra inspanningen bekijken we welke projectmiddelen we kunnen vrijstellen.

3. Regeling van de werkzaamheden

Buurtcomités hebben vaak een goed zicht op wie er woont in de buurt en wie welke noden of behoeften heeft. Heel wat mensen leven in eenzaamheid. Soms kan een andere buurtbewoner het antwoord geven. Een mooi voorbeeld hiervan is volgens de commissievoorzitter, mevrouw Carla Dejonghe, het Brugse actieplan 'Vierkant tegen eenzaamheid'. Tijdens de coronacrisis werd de werking nog uitgebreid. (<https://www.brugge.be/vierkanttegeneenzaamheid>)

Odisee werkt aan een project om eenzaamheid in de stad bespreekbaar te maken en aan te pakken. Hierrond wordt momenteel een studie uitgevoerd. Als deze studie afgerond is, kunnen de resultaten van deze studie worden toegelicht in de commissie.

Daarnaast zijn er in Nederland heel wat lokale initiatieven met betrekking tot eenzaamheid: <https://www.eentegeneenzaamheid.nl/mijn-gemeente/>

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a) verwijst naar het actieprogramma 'Voor mekaar' dat in 2014 in Rotterdam startte om de strijd aan te gaan met toenemende eenzaamheid binnen de gemeentegrenzen. Het initiatief kwam van wethouder Hugo de Jonge van CDA, die nu minister is.

De commissieleden gaan akkoord om de voorstellen verder uit te werken.
